

Det grå guld...

af Jens Peter Jacobsen / Knud Bundgaard;
havearkitekter hos unikaHaver.dk

Ny anvendelse for den klassiske haveflise. Den traditionelle haveflise kan være langt andet end kedelig...

Havens faste gulve, belægningerne, bliver ikke spændende bare fordi de udføres i eksklusive materialer. Det er måden, materialet anvendes på, der er afgørende.

Ganske som brugen af en mursten kan føre til både god og dårlig arkitektur, forholder det sig også med de klassiske betonfliser. Til forskel fra mange der tilbyder at lave haveplaner, arbejder de faguddannede havearkitekter med meget andet end at, 'bestemme hvor planterne skal stå'...

Havearkitektene fra unikaHaver.dk beskæftiger sig blandt andet med formgivning af rum og flader... Når vi formgiver og placerer elementer kan det groft opdeles efter to principper :

- 'Det der giver sig selv' og
- 'Det der giver plads til andre tanker...'

I sig selv vil de fleste nok tænke om en 50 x50 cm flise i grå beton, at den er mere end almindelig kedelig... Som havearkitekter bombarderes vi da også med utal af nye stentyper i afvekslende farver, former og størrelser. Fælles for dem alle er dog at langt de fleste blot forsøger at være noget særligt. Sådan er det med rigtig mange ting i dag; - at de skal være noget... Men i forhold til hvad ?

Fladerne og linierne fortæller 'historien'...

Bemærk hvordan blikket bevæges, undersøger de elementer det støder på undervejs; - og fortsætter bevægelsen... I princippet er det ganske enkelt at opnå denne effekt, da blikket er midtpunktssøgende og fortsætter i en linies retning. Opdeler man derfor flader og streger, f.eks. i trediedele, i stedet for på midten, vil man allerede være et godt stykke på vej til at give plads for nye tanker...

Man har på denne måde skabt bevægelse i blikket og det er pludselig en fordel at flader og streger har et simpelt indhold. Brugen af traditionelle havefliser og herregårdssten, lader 'spændingen ligge i ingentinget' - i det spil der opstår, ved at blikket og dermed tankerne bevæges... Kompliceret ? Så bed om hjælp til formgivningen hos en faguddannet havearkitekt og oplev forskellen...

Hér er et par enkle opskrifter på, hvad du selv kan gøre for at give haveoplevelsen nyt liv med simple fliser og sten.

Udvid terrassen omkring den gamle...

Er terrassen blevet for lille, behøver du ikke nødvendigvis at starte helt forfra, når den skal udvides. Hvis de gamle fliser ellers ligger ordentligt, kan du overveje at lade dem ligge og bygge videre med ”nyt på gammelt”; - og oven i købet få en mere spændstig helhed.

De to flader bør fremstå som to særskilte flader, der spiller op til hinanden. Her i form af en ramme af sorte indiske chaussésten og pigsten, samt ved at den nye flade er drejet 15 grader på den gamle.

Privat felt på den store plads...

Mange ønsker sig en mere tidsvarende og spændende terrasse. Store terrasser er der efterhånden rigtig mange af, men mange af dem ligger hen som trøstesløse ensartede flader uden liv og intimitet.

Med en vinkelsliber og nogle få kvadratmeter af en klassisk og enkel flise, kan billedet hurtigt blive langt mere levende og formfuldendt... Prøv som vi tit anbefaler hos unikaHaver.dk, at dreje et kvadratisk felt i en vilkårlig vinkel...

Feltet behøver ikke være større end f.eks. 3 x 3 meter som hér, for at kunne rumme et café-sæt. Pludselig er det rart at være på den store terrasse, selvom man kun er et par stykker...

Vær ikke bange for tilskæringerne...

At så mange terrasser, indkørsler og andre flisearealer ligger hen i de rene sten-ørkener kan skyldes at mange vælger udelukkende at bruge hele sten. Det kan måske også virke uoverskueligt og besværligt at skulle skære en betonflise over, men det er altså ikke så svært...

Det kræver kun en mindre vinkelsliber med en billig diamantklinge, samt en tung hammer, at løse opgaven... Hvis du laver et snit halvt ned i flisen og slår resten over som vist på billedet går det som en leg. Ja; - der kan ligefrem gå sport i at få stenene skåret over. Skulle der være grater efter at flisen er delt, kan de let fjernes, enten med vinkelsliberen eller slås af med hammeren. Brug eventuelt en mejsel til hjælp... Selve formudtrykket kan du selv forsøge dig frem med eller få hjælp til hos en havearkitekt.

Rammen fortæller sin egen historie...

Som med så meget andet, er det formsproget af linier og flader der tegner billedet for os... Blikket følger de linier der aftegnes og vi sammenligner ubevidst billedet med hvad vi er vandt til at se... Hér er der leget med terrassens afgrænsning, som er blevet til meget mere end blot en bort til afslutning af terrassen. En rand med forskellig bredde i hver ende. Der er brugt den samme figur som det inderste felt, blot forstørret og drejet 5 grader...

Det er nu kanten der er det markante på terrassen. Selv om vores terrasser efterhånden bliver meget store er det med dette lille fif, muligt at gøre oplevelsen langt mere indholdsrig og spændstig, samtidig med at fladen bevarer sit store og rolige udtryk...

Brug af blandede belægninger...

Man kan med stor fordel sagtens blande flere materiel, størrelser og typer, uden at helheden forsvinder.

Hvis man holder sig til et formsprog hvor linierne og vinklerne går igen fra felt til felt, er det dét der får det hele til at hænge sammen og dermed undgår man det noget 'rodede' udtryk man ellers ville have forventet med så mangfoldig en blanding... Igen er brugen af en simpel sten at foretrække, da det ikke er stenen, men dens brug der gør det...

Prøv at dreje et felt 10, 15 eller måske 27 grader i forhold til huset og se hvad der sker... Hvis feltet får en 'partner' i nærheden vil de drejede felter pludselig være det der giver både spænding og ro i oplevelsen...

Bryd med de vante forestillinger...

En terrasse; - stor eller lille, kan piftes op og blive en anelse mere personlig eller intim, ved blot at udskifte en enkelt flise med f.eks. granit-chaussésten som hér...

Less is more, som det vist hedder på nydansk...

Som havearkitekter stiller vi ofte os selv spørgsmålet; - hvor lidt kan vi nøjes med ?

Med lidt omtanke kan man med dette simple spørgsmål, få selv små detaljer til at være ganske effektfulde og netop tilføre det raffinement en ellers ensartet og ligegyldig eksisterende flade ofte har.

Den store kedelige flade bliver med et trylleslag en fordel for den samlede oplevelse, da den nu ikke blander sig i detaljens enkle storhed...

Buer eller rette linier..?

Der findes kun de to muligheder når vi slår streger an... Derfor er en forståelse for forskellen i effekten, af stor betydning når vi tegner en plan for havens indretning.

Med buen er det centrum der fokuseres på. Buen omslutter og vi har en klar fornemmelse af at være inde og ude, afhængig af hvilken side af stregen vi befinder os på. Når blikket forlader en rund flade er der ikke noget til at styre i en bestemt retning. Derfor er det væsentligt at blikket her fanges af andet end det der giver sig selv, hvis oplevelsen skal være dynamisk...

De rette linier og de figurer der laves af dem, kan sagtens tegne en rute for blikket der er både bugtet og i bevægelse, mens den runde figur som oftest leder blikket ret imod det næste objekt. Oplevelsen kan da være som et punktum for blikkets bevægelse; - stik modsat den umiddelbare forventning om det bugtedes natur...

Brug buer med omtanke og lad gerne rette linier bryde med de 'stråler' vi ser for os gå ud fra cirklen... Dermed er der igen gjort noget for at bryde med 'det der giver sig selv'...

Slap af og nyd livet *med* haven...

Mange opfatter havearbejde som en trivial byrde. Ofte skyldes det, at resultatet højst kan blive 'fejlrit'... Hvis haven bliver anlagt, så den er noget særligt, vil lysten til at holde den komme helt af sig selv...

Flere haveejere melder tilbage, at billedet for dem er vendt, efter at have fået udført en inspirerende haveplan. Nu kan man slet ikke lade være med at pusle om haven.

Elementerne skal både være noget i sig selv og i forhold til andre ting i haven... Hvis hækken ikke blot er en markering af skel, men en fritstående skulpturel effekt, f.eks som en ulig høj og bred skillevej. Hvis lugningen begrænses til at skulle hjælpe bundplanter i gang indtil bedet er dækket helt og hvis græsslåning bliver et spørgsmål om at give helheden det sidste pift; - Ja, så bliver havearbejdet både minimeret og ganske fornøjeligt...

En simpel ting der kan få haven til at leve sit eget liv og hvor vi som gæster føler os velkomne er et gennemtænkt forløb hvor blikket til stadighed bringes ud på små rejser uden for mange 'punktummer'...

Et dynamisk forløb for blikket sætter tankerne i gang, så vi ikke styres af at skulle rette fejl i det uendelige, men oplever en fredfyldt stund i liggestolen som det den er... Behagelig og afslappende...

Skulle du have fået blod på tanden til at kaste dig ud i et par forsøg i din have, så gør det mens lysten er der, så bliver resultatet bedst...

Får du brug for hjælp til indretning og formgivning vil vi anbefale dig at lede efter en dygtig havearkitekt.. Mange kalder sig havearkitekter eller designere. Flere har en fin fornemmelse for formgivning i havens rum, men starter du med at kikke efter de faguddannede havearkitekter er chancen for at de har noget at have det hele i, nok lidt større trods alt.

Man kommer for øvrigt langt hos en havearkitekt for 5-10.000 kr., og kvaliteten hænger, lige som så mange andre steder, som regel sammen med prisen. En kyndig havearkitekt har som regel øje for andre tanker og kommer som regel også frem til løsninger der ud over det funktionelle også rummer en anden dimension...- **tanke til en anden fortælling.**